

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Cynllun Eryri (Cynllun Rheoli Partneriaeth Parc Cenedlaethol Eryri) Dogfen Ymgynghori Gychwynnol

**Asesiad Effaith Cydraddoldeb –
Sgrinio Mai 2018**

Asesiadau Effaith Cydraddoldeb

Mae'r Ddeddf Cydraddoldeb 2010 a'r Dyletswyddau Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus yn ei gwneud hi'n ofynnol i'r Awdurdod gael trefniadau yn eu lle er mwyn galluogi ar gyfer asesu effaith debygol unrhyw bolisiâu ac ymarferion arfaethedig ar ein gallu i gydymffurfio gyda'r ddyletswydd gyffredinol, ynghyd ag effaith unrhyw bolisiâu neu ymarferion rydym yn penderfynu eu hadolygu neu eu diwygio.

Ar gyfer bob polisi neu ymarfer newydd (neu adolygiad o bolisi neu ymarfer presennol) bydd yr Awdurdod yn asesu'r effaith debygol ar bobl sydd yn rhannu nodweddion a ddiogelir trwy ymgymryd ag asesiad sgrinio cychwynnol.

Os yw'r polisi neu'r ymarfer yn debygol o gael effaith, fe ymgymerir ag asesiad o effaith cydraddoldeb llawn a bydd adroddiad o'r asesiad yn cael ei gynhyrchu. Bydd pob adroddiad ar yr asesiad yn cynnwys yr hyn a ganlyn:

- *pwrpas y polisi neu'r ymarfer sy'n cael ei asesu, os yw'n bolisi newydd neu yn un sy'n bodoli'n barod sy'n cael ei adolygu neu ei ddiwygio;*
- *crynodeb o'r camau a gymerwyd i asesu'r effaith tebygol ar y polisi neu'r ymarfer diwygiedig neu arfaethedig;*
- *crynodeb o'r dystiolaeth a gafodd ei hystyried fel rhan o'r broses asesu;*
- *canlyniadau'r asesiad; ynghyd â*
- *unrhyw benderfyniadau a wnaed yn dilyn yr asesiad.*

Mae'r canlynol yn darparu sgriniad cychwynnol o'r ddogfen ymgynghori, a fydd yn cael ei ddefnyddio ar gyfer yr ymgynghoriad cyhoeddus sy'n digwydd dros gyfnod o 12 wythnos yn ystod misoedd yr haf 2018.

Mae hon yn ddogfen weithredol, a fydd yn cael ei diweddarau yn ystod bob rhan o ddatblygiad y Cynllun.

Sgrinio Asesu Effaith Cydraddoldeb:

Cwestiynau Allweddol

1. Beth sy'n cael ei asesu a beth yw ei brif bwrpas?

Nodwch enw'r strategaeth, polisi, cynllun, canllaw neu'r ymarfer sydd yn cael ei asesu ynghyd â naratif byr o'i brif bwrpas neu ei nod os gwelwch yn dda.

Mae'n ofynnol yn ôl y gyfraith i Awdurdod y Parc Cenedlaethol i baratoi Cynllun i reoli Eryri yn effeithiol ar gyfer y dyfodol.

Mi fydd y Cynllun terfynol yn gosod allan sut fydd yr holl bartïon yn gweithio gyda'i gilydd i edrych ar ôl Parc Cenedlaethol Eryri ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol. Mi fydd yn galluogi'r Awdurdod, mewn cydweithrediad gyda'u partneriaid, i osod cyfeiriad clir a rhoi cynlluniau yn eu lle ar gyfer dyfodol yr ardal. Pan fydd yn weithredol, bydd Cynllun Eryri yn cyflawni pwrpasau'r parc cenedlaethol, ynghyd a chyflawni nifer o nodau ac amcanion polisi a blaenoriaethau arwyddocaol Llywodraeth Cymru; y rhai mwyaf arwyddocaol o'r rhain yw'r Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a'r Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016.

Gosodwyd amserlen fanwl ar gyfer creu'r cynllun, sy'n cynnwys ymgynghori helaeth ac eang ar bob rhan o ddatblygiad y Cynllun. Mae'r ddogfen hon yn dwyn ynghyd ganlyniadau y gwaith ymgynghori cychwynnol yn ogystal â dadansoddiad o'r data; sydd wedi digwydd dros y flwyddyn ddiwethaf.

Mae'r ddogfen wedi ei strwythuro i dri rhan:

1. Sut mae Eryri yn edrych ar hyn o bryd;
2. Sut rydym ni eisiau i Eryri edrych yn y dyfodol; a
3. Sut rydym am gyrraedd yno.

Mae yma hefyd dri meysydd pennawd sy'n creu ffocws allweddol i'r ddogfen:

1. Yr Amgylchedd;
2. Iechyd a Hapusrwydd; a
3. Chymunedau a'r Economi.

Yn gryno crynodeb, mae'r ddogfen yn gosod allan beth yw'r prif faterion a'r cyfleoedd i Barc Cenedlaethol Eryri yn ystod y blynyddoedd sydd i ddod. Mae'n amlinellu rhywfaint o'r cynnydd diweddar wrth ymdrin â rhai o'r materion a'r cyfleoedd hyn, a hefyd yn awgrymu ffyrdd o ymateb i rai o'r materion a chymryd mantais o'r cyfleoedd ar gyfer y dyfodol. Pwrpas yr ymgynghoriad felly, yw gwahodd barn ehangach y cyhoedd ar y rhain.

2. Pwy sy'n cael eu heffeithio gan y strategaeth, polisi, cynllun, canllaw neu'r ymarfer hwn? Pwy fydd yn cael budd ohono ac ym mha ffordd?

Bydd y Cynllun terfynol yn cael effaith ar bawb sy'n byw, gweithio, ac yn defnyddio'r Parc Cenedlaethol i hamddena. Mae hyn yn cynnwys (nid yw'r rhain mewn unrhyw drefn blaenoriaeth):

1. Trigolion - pobl sy'n byw ac yn gweithio yn lleol yn enwedig tîrfeddianwyr, rheolwyr tir, perchnogion a gweithwyr o bob math o fusnesau lleol, perchnogion a gweithwyr yn y diwydiant lletygarwch a pherchnogion a gweithwyr yn y sector hamddena awyr agored.
2. Ymwelwyr - pobl sy'n ymweld ag Eryri, un ai fel ymwelwyr dydd, gwyliau byr neu fel rhan o wyliau hirach. Mae'r bobl hyn yn dod o bob rhan o'r DU ac o bob rhan o'r byd hefyd.
3. Rhanddeiliaid - awdurdodau cyhoeddus, cwmnïau preifat a mudiadau trydydd sector sy'n gyfrifol am ddyfodol tymor hir Parc Cenedlaethol Eryri a'i drigolion.

Bydd y Cynllun terfynol yn cael effaith ar yr holl bobl hyn, oherwydd fe fydd yn gosod fframwaith polisi strategol ar gyfer rheoli'r Parc Cenedlaethol yn y dyfodol. Felly mae'n bwysig fod pawb yn cael y cyfle i roi mewnbwn tuag at ffurfio'r Cynllun terfynol trwy gyfrwng y broses o gynhyrchu'r Cynllun.

3. A oes ymgynghoriad wedi cael ei gynnal gyda'r bobl hynny a fydd yn cael eu heffeithio gan y strategaeth, polisi, cynllun, canllaw neu'r ymarfer hwn, ac a ydynt wedi cael cyfle i ymateb? Os na, a yw wedi cael ei hyrwyddo a'i esbonio i'r bobl hynny a fydd yn cael eu heffeithio?

Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae gwaith ymgynghori cychwynnol digwydd er mwyn cael blas ar y materion allweddol a'r cyfleoedd sy'n effeithio ar Barc Cenedlaethol Eryri. Mae'r broses hon o 'hel barn' wedi digwydd drwy ddiwyddiadau a sioeau, siarad â chynghorau cymuned, cynnal arolwg ar-lein a chynnal trafodaethau manwl a gweithdai gyda phartneriaid. Yn ychwanegol i hyn, mae dadansoddiad manwl o'r holl ddata cyfredol wedi digwydd, ac wedi ei osod allan yn y ddogfen ymgynghori.

Hwn fydd yr ymgynghoriad cyhoeddus cyntaf, a fydd yn galluogi cynulleidfa eangach i gael mewnbwn i sut fydd y Cynllun terfynol yn edrych neu'n ymddangos. Yn ystod y cyfnod o 12 wythnos o ymgynghori a fydd yn digwydd dros fisoedd yr haf yn 2018, bydd sioeau teithiol yn digwydd o amgylch y Parc Cenedlaethol i hyrwyddo'r ymgynghoriad. Bydd hefyd nifer o Banelli Arbenigol yn cael eu cynnal i edrych mewn dyfnder ar bob un o'r tri man allweddol a adnabuwyd.

4. A oes yna gyfleoedd o fewn y strategaeth, polisi, cynllun, canllaw neu'r ymarfer i hyrwyddo cydraddoldeb ac a oes cyfle i hyrwyddo agweddau cadarnhaol tuag at bobl sy'n rhannu nodweddion a warchodir ac i hyrwyddo cysylltiadau da rhwng grwpiau a chymunedau gwahanol?

Oes, mae yna nifer o gyfleoedd o fewn y Cynllun terfynol ar gyfer hyrwyddo cydraddoldeb cyfleoedd ac ar gyfer cynyddu dealltwriaeth rhwng gwahanol grwpiau o bobl.

5. A oes posib i'r strategaeth, polisi, cynllun, canllaw neu'r ymarfer hwn effeithio yn anghyfartal ac / neu yn negyddol ar unrhyw rhai o'r grwpiau isod?

Gwahanol Grwpiau Oedran – Na

Mae'r ddogfen ymgynghori yn anwahaniaethol yng nghyd-destun oed. Mae'r cynigion ar y ffordd ymlaen sydd wedi eu hamlinellu o dan y sialensiau a'r cyfleoedd ac adnabuwyd o dan bob un o'r tair thema â'r potensial i gael effaith positif ar wahanol grwpiau oedran, pe bai'r rhain yn cael eu datblygu a'u cynnwys yn y Cynllun terfynol.

Bydd pobl o oedran gweithio a phobl ifanc yn benodol yn cael budd positif o'r cynigion ar y ffordd ymlaen o dan y pennawd economi. Bydd cynigion i gefnogi'r economi lleol, a fydd yn eu twrn o gymorth i ddatblygu swyddi o ansawdd, yn helpu pobl ifanc i aros yn yr ardal. Bydd cefnogi busnesau sy'n dechrau, cael yr isadeiledd cywir yn ei le, datblygu twristiaeth gynaliadwy drwy gydol y flwyddyn a chynigion twristiaeth o ansawdd uchel a.y.b., i gyd o gymorth i ddatblygu'r economi yn lleol.

Mae data yn 2014 yn dangos fod 4.1% o Wynedd a 5.6% o Gonwy o fewn y 10% o'r ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru, felly bydd unrhyw welliannau i'r economi lleol ynghyd ag ansawdd swyddi yn cael effaith gadarnhaol.

Yn ychwanegol, mae'r gwaith a gynigir o dan y pennawd yr amgylchedd i ddiogelu a gwarchod yr amgylchedd a chynefinoedd, gwrthdroi'r dirywiad mewn bioamrywiaeth, gwrthweithio effeithiau hinsawdd, gwella storio carbon a.y.b., â'r potensial i ddatblygu'r economi lleol trwy greu cyfleoedd swyddi newydd. Ar hyn o bryd, mae 38% o swyddi yn Eryri ynghlwm i'r amgylchedd. Mae yna gyfleoedd yma i ddatblygu sgiliau arbenigol lleol pellach ar gyfer y sector, a fydd eto o fudd i bobl ifanc.

Bydd gwella argaeledd tai fforddiadwy o fewn y Parc Cenedlaethol o fudd i drigolion lleol, ond yn benodol o help i bobl ifanc i aros yn yr ardal, yn hytrach na symud i ffwrdd.

Mae cymunedau lleol llewyrchus angen cymysgedd dda o bob oedran, ac yn anuniongyrchol fe ddylai'r prosiectau hyn gyfrannu at hynny. Mae ystadegau'n dangos bod cymunedau lleol yn colli nifer sylweddol o bobl ifanc, tra bod y genhedlaeth hŷn yn cynyddu fel canran, a hynny yn rhannol oherwydd bod Eryri yn lle deniadol i ymddeol. Byddai ail-afael yn y cydbwysedd hwn o fudd i'r economi lleol, oherwydd bydd mwy o bobl mewn gwaith yn defnyddio'r busnesau a'r gwasanaethau lleol.

Yn ychwanegol, gyda phoblogaeth sy'n mynd yn hŷn (mae 25.2% o boblogaeth Eryri dros 65 mlwydd oed), mae'r cynnig ar y ffordd ymlaen o ran gwella iechyd trwy annog defnyddio'r Parc Cenedlaethol i hamddena trwy ragnodi cymdeithasol a.y.b., yn mynd i fod o fudd i'r grŵp hwn yn benodol. Mae pobl hŷn yn tueddu i gael mwy / graddfa uwch o gyflyrau iechyd sydd ynghlwm i ffordd o fyw fel pwysedd gwaed uchel, clefyd y galon a chlefyd siwgr.

Ni adnabuwyd unrhyw effeithiau negyddol perthnasol i unrhyw grŵp oedran penodol o fewn y ddogfen.

Rhyw – Na

Mae'r ddogfen ymgynghori yn anwahaniaethol yng nghyd-destun rhyw.

Mae'r disgwyliad oed rhwng dynion a merched wedi culhau, gyda'r bwlch oed yng Ngwynedd ar hyn o bryd yn dair blynedd (80 dynion / 83.5 merched). Mae poblogaeth Eryri yn eithaf cytbwys (49.8% dynion / 50.2% merched), felly nid yw'r cynigion o fewn y ddogfen yma yn debygol o gael effaith andwyol ar un rhyw dros y llall.

Yn hanesyddol, mae yna duedd i fenywod fod mewn mwy o swyddi rhan-amser na gwrywod, ac mae yna fwlch tâl dangosadwy yn y swyddogaethau hyn. Mae'r cynigion ar y ffordd ymlaen yn y ddogfen o ran datblygiad economaidd trwy greu mwy o swyddi o ansawdd uchel ac ati, gyda'r potensial i gael effaith gadarnhaol ar gyflogaeth benywod.

Yn gyffredinol, nid yw unrhyw gynigion ar y ffordd ymlaen wedi cael eu hanelu at ryw benodol ac felly bydd yr effaith yn un niwtral.

Anabledd – Na

Nid oes dim byd o fewn y ddogfen ymgynghori gyda'r potensial i wahaniaethu, i fod yn anfanteisiol nac effeithio yn annheg ar bobl anabl. Mae gan rhai o'r cynigion y potensial i gael effaith gadarnhaol tu hwnt ar bobl sy'n anabl.

Mae data yng Ngwynedd a Conwy yn dangos fod 8.9% o oedolion yn adrodd eu bod yn cael triniaeth ar gyfer materion iechyd meddwl. Yn y DU bob blwyddyn, amcangyfrifir fod 25% o bobl gydag anghenion iechyd meddwl, gyda'r materion mwyaf cyffredin yn orbryder ac iselder. Mae hyn yn adlewyrchu'r darlun ar draws Cymru, gyda 20% o gyllideb y GIC yn cael ei wario ar wasanaethau iechyd meddwl. Fodd bynnag, mae'r amseroedd aros hir iawn ar gyfer mynediad i'r gwasanaethau hyn yn awgrymu bod y gwir nifer o bobl â phroblemau iechyd meddwl mewn gwirionedd yn llawer uwch na mae'r data swyddogol yn ei ddangos.

Mae ymchwil yn dangos bod ymgymryd â gweithgareddau corfforol yn rheolaidd yn dda i iechyd corfforol mewn perthynas ag ystod eang o ffactorau, a phrofwyd hefyd ei fod yn cael effaith gadarnhaol ar iechyd meddwl rhai pobl sydd gyda gorbryder a / neu iselder. Mae rhai pobl gyda chyflyrau iechyd sydd ynghlwm i ffordd o fyw fel pwysedd gwaed uchel, clefyd y galon a chlefyd siwgr, hefyd yn cael budd o weithgaredd corfforol yn yr awyr agored, a ellir dros yr hir dymor weld gwellhad yn eu hiechyd a lles. Mae gweithgarwch corfforol hefyd yn ffordd dda i bobl gysylltu ag eraill. Drwy gynyddu hygyrchedd y Parc Cenedlaethol, a manteisio ar yr hyn sydd ganddo i'w gynnig, bydd pobl yn gallu gwella eu hiechyd a lles cyffredinol.

Mae'r cynigion i wella hygyrchedd llwybrau a gwella isadeiledd yn mynd i fod o fudd i bobl anabl yn benodol, oherwydd bydd yn arwain at agor mwy o gyfleoedd i bobl mwynhau'r Parc Cenedlaethol.

Yn ychwanegol, mae dysgu gydol oes yn gwella hunan-barch ac yn annog rhyngweithio cymdeithasol a bywyd mwy egniïol. Mae tystiolaeth yn dangos bod y cyfle i gymryd rhan mewn gweithgareddau gwaith neu addysg yn anad dim yn helpu i dynnu pobl allan o iselder. Mae'r

arfer o osod amcanion, sy'n gysylltiedig â dysgu i oedolion yn benodol, yn cael ei gysylltu'n gryf â lefelau lles gwell o lawer. Yn ychwanegol at hynny, mae cymryd rhan mewn bywyd cymdeithasol a chymunedol wedi denu llawer o sylw ym maes ymchwil lles. Mae unigolion sy'n dweud bod ganddynt fwy o ddi-ddordeb mewn helpu eraill yn fwy tebygol o ddweud eu bod yn hapus. Mae'r cynigion i gynyddu ymglymiad cymunedau a gwirfoddolwyr mewn prosiectau amgylcheddol felly, gyda'r potensial i ddatblygu hyder pobl trwy gyswllt a phobl newydd a thrwy ddatblygu sgiliau a chael profiad.

Mae'r cynigion eraill fel gwella cysyllted band-eang, adolygu systemau trafndiaeth gyhoeddus a gwella cymorth i gael uwchraddio systemau gwresogi canolog, gyda'r potensial i gael dylanwad positif ar bobl anabl. Yn ystadegol, mae pobl anabl yn fwy tebygol o fod mewn sefyllfa lle nad oes ganddynt drafnidiaeth eu hunain, maent yn fwy tebygol o fod yn ddi-waith ac yn byw mewn tldi ac yn fwy tebygol o fod yn ynysig yn gymdeithasol. Mae'r holl gynigion hyn â'r potensial i helpu pobl anabl.

Hil – Na

Nid yw'r cynigion o fewn y ddogfen ymgynghori yn debygol o gael effaith andwyol ar unrhyw grŵp lleiafrifol ethnig penodol, gan gynnwys pobl Ddu ac Asiaidd.

Mae mwyafrif y boblogaeth leol yn wyn, gyda dim ond 2.4% o drigolion Wynedd a 1.7% o Gonwy gyda chefnidir sydd ddim yn wyn, sydd yn sylweddol is na'r canran cyffredinol o 14% o grwpiau lleiafrifol ethnig (gan gynnwys pobl Ddu ac Asiaidd) yn weddill y DG.

Er bod gennym ddigon o ddata ynghylch nifer yr ymwelwyr, nid oes gennym ddadansoddiad o'r ymwelwyr yn ôl ethnigrwydd, felly nid oes ffigyrau cywir yn bodoli. Fodd bynnag, gyda 3.89 miliwn o bobl wedi ymweld â Pharc Cenedlaethol Eryri yn 2015, mae'r ardal yn debygol o gael nifer sylweddol uwch o ymwelwyr o grwpiau lleiafrifol ethnig (gan gynnwys pobl Ddu ac Asiaidd) na'r boblogaeth leol.

Mae'r cynigion ar gyfer datblygiad cynaliadwy o'r sector dwristiaeth o fewn y Parc Cenedlaethol felly, yn debygol o gael effaith gadarnhaol ar y grŵp hwn yn gyffredinol.

Crefydd – Na

Nid yw'r cynigion yn debygol o gael effaith andwyol ar unrhyw grwpiau crefyddol penodol neu ar bobl sydd heb unrhyw grefydd.

Tueddiad Rhywiol – Na

Ni ragwelir y bydd y cynigion yn debygol o gael effaith andwyol ar y grŵp hwn.

Beichiogrwydd a Mamolaeth – Na

Ni ragwelir y bydd y cynigion yn debygol o gael effaith andwyol ar y grŵp hwn.

Pobl Briod a Phartneriaethau Sifil - Na

Nid oes effeithiau andwyol posibl wedi cael eu nodi o fewn y cynigion ar gyfer y grŵp hwn.

Yr Iaith Gymraeg – Na

Mae'r cynigion o fewn y ddogfen yn debygol o gael effaith gadarnhaol ar yr iaith Gymraeg, oherwydd fe nodwyd bod yr iaith yn rhan bwysig o dreftadaeth ddiwylliannol yr ardal sydd angen cael ei gwarchod. Ar hyn o bryd, mae 58.6% o'r boblogaeth leol yn siaradwyr Cymraeg, sy'n gwneud Eryri yn gadarnle i'r iaith. Fodd bynnag, mae'r ffigwr hwn yn dirywio ac wedi gostwng 3.5% ers 2001.

Bydd hyrwyddo'r iaith Gymraeg yn rhan o'r gwaith hwn fel elfen bwysig o'r hyn sy'n gwneud Eryri yn arbennig. Trwy ddatlu'r iaith Gymraeg ac annog ymwelwyr i'w gwerthfawrogi a'i chofleidio, y gobaith yw y bydd hyn yn datblygu eu dealltwriaeth a'u parch tuag ato.

Yn ychwanegol, mae gwaith sy'n cyfrannu at ddatblygiad cynaliadwy o'r economi yn debygol o gael effaith gadarnhaol ar yr iaith, trwy gynnig gwell cyfleoedd i bobl ifanc gael gwaith / cyflogaeth gynaliadwy yn lleol. Bydd pobl ifanc a fagwyd gydag addysg cyfrwng Cymraeg yn aros yn eu cymunedau lleol ac yn gallu magu eu plant eu hunain gyda Chymraeg yn famiaith iddynt, os oes cyflogaeth o ansawdd da a thai fforddiadwy ar gael yn lleol.

6. Sut fydd y strategaeth, polisi, cynllun, canllaw neu ymarfer yn cael eu monitro?

Mae'r ddogfen ymgynghori hon yn ffurfio un rhan o ddatblygiad y Cynllun terfynol.

Bydd yr adborth a'r sylwadau a dderbynnir yn ystod y cyfnod ymgynghori yn cael eu cyfuno i mewn i Adroddiad yr Ymgynghoriad, a bydd hwn yn destun diweddariad i'r sgrinio Asesiad Effaith Cydraddoldeb. Gyda chynnydd yn natblygiad y Cynllun, bydd sgrinio Asesiad Effaith Cydraddoldeb arall yn cael ei gynnal ar y Cynllun drafft cyn i'r ymgynghoriad olaf ddigwydd; ac wedyn caiff ei ddiweddarau i gymryd i ystyriaeth ymatebion i'r ymgynghoriad. Yn ystod pob cam, fe fydd y broses sgrinio yn pennu a fydd angen Asesiad Effaith Cydraddoldeb llawn.

Penderfyniad parthed asesiad llawn – nodwch eich rhesymau

Wedi cwblhau'r sgrinio – dim angen asesiad llawn.

Nid oes unrhyw arwydd bod y cynigion ar y ffordd ymlaen o dan y dair thema yn debygol o wahaniaethu neu gael effaith negyddol ar unrhyw grwpiau o bobl sydd â nodweddion a ddiogelir.

Ffynhonnell Data a Thystiolaeth

Data ONS

Asesiad Llesiant Gwynedd a Môn

Asesiad Llesiant Conwy a Dinbych

Ffynonellau data a restrwyd yn y Ddogfen Ymgynghori

A yw Cymru'n Decach? Cyflwr cydraddoldeb a hawliau dynol yn 2015 (Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol)

Asesiad Poblogaeth Gogledd Cymru 2017 (Cydweithredfa Gwella Gofal Cymdeithasol a Lles Gogledd Cymru)

Os ydych yn penderfynu nad oes angen asesiad llawn - nodwch unrhyw newidiadau sydd wedi cael eu gwneud i'r Cynllun fel canlyniad i'r broses sgrinio.

Dim angen unrhyw newidiadau ar yr adeg hon.